

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ & ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Επαναληπτική εξέταση στη Μιγαδική Ανάλυση
ΟΜΑΔΑ: Β

30 Αυγούστου, 2012

Θέμα 1. Έστω η συνάρτηση $f : G \rightarrow \mathbb{C}$, $f(z) = f(x + iy) = u(x, y) + iv(x, y)$, όπου G ανοικτό υποσύνολο του $\mathbb{C}$ και έστω $z_0 = x_0 + iy_0 \in G$.

(α') Υποθέτουμε ότι η f είναι παραγωγίσιμη στο z_0 . Θεωρώντας την f σαν συνάρτηση των πραγματικών μεταβλητών x, y , αποδείξτε ότι οι μερικές παράγωγοι $f_x(x_0, y_0) = u_x(x_0, y_0) + iv_x(x_0, y_0)$, $f_y(x_0, y_0) = u_y(x_0, y_0) + iv_y(x_0, y_0)$ υπάρχουν και ισχύει

$$f'(z_0) = f_x(x_0, y_0) = -if_y(x_0, y_0).$$

(1 μον.)

(β') Αν $f : G \rightarrow \mathbb{R}$, δηλαδή η f παίρνει πραγματικές τιμές, αποδείξτε ότι είτε η f δεν είναι παραγωγίσιμη στο z_0 ή $f'(z_0) = 0$.

(0,5 μον.)

Λύση.

(α') Από την υπόθεση η παράγωγος

$$f'(z_0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(z_0 + h) - f(z_0)}{h}$$

υπάρχει.

(i) Αν $h \in \mathbb{R}$ με $z_0 + h \in G$, τότε το $z_0 + h = x_0 + iy_0 + h = (x_0 + h) + iy_0$ ταυτίζεται με το σημείο $(x_0 + h, y_0) \in G$ και επομένως

$$f'(z_0) = \lim_{\substack{h \rightarrow 0 \\ h \in \mathbb{R}}} \frac{f(z_0 + h) - f(z_0)}{h} = \lim_{\substack{h \rightarrow 0 \\ h \in \mathbb{R}}} \frac{f(x_0 + h, y_0) - f(x_0, y_0)}{h} = f_x(x_0, y_0).$$

(ii) Αν $h = ik$, $k \in \mathbb{R}$, με $z_0 + h \in G$, τότε το $z_0 + h = x_0 + iy_0 + ik = x_0 + i(y_0 + k)$ ταυτίζεται με το σημείο $(x_0, y_0 + k) \in G$ και επομένως

$$\begin{aligned} f'(z_0) &= \lim_{\substack{h \rightarrow 0 \\ h = ik, k \in \mathbb{R}}} \frac{f(z_0 + h) - f(z_0)}{h} \\ &= \lim_{\substack{k \rightarrow 0 \\ k \in \mathbb{R}}} \frac{f(x_0, y_0 + k) - f(x_0, y_0)}{ik} \\ &= -i \lim_{\substack{k \rightarrow 0 \\ k \in \mathbb{R}}} \frac{f(x_0, y_0 + k) - f(x_0, y_0)}{k} = -if_y(x_0, y_0). \end{aligned}$$

Άρα οι μερικές παράγωγοι $f_x(x_0, y_0)$, $f_y(x_0, y_0)$ υπάρχουν και είναι $f'(z_0) = f_x(x_0, y_0) = -if_y(x_0, y_0)$.

(β') Υποθέτουμε ότι η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο z_0 . Επειδή η f παίρνει πραγματικές τιμές, από το (α') έπεται ότι $f'(z_0) = f_x(x_0, y_0) \in \mathbb{R}$ και $if'(z_0) = f_y(x_0, y_0) \in \mathbb{R}$. Αυτό όμως συνεπάγεται ότι $f'(z_0) = 0$.

■

Θέμα 2. Έστω η συνάρτηση $f : G \rightarrow \mathbb{C}$, $f(z) = f(x + iy) = u(x, y) + iv(x, y)$, όπου G ανοικτό υποσύνολο του $\mathbb{C}$. Δώστε μία ικανή και αναγκαία συνθήκη για να είναι η f αναλυτική στο G .

Αν $\varphi : G \rightarrow \mathbb{R}$ είναι μία αρμονική συνάρτηση, αποδείξτε ότι η συνάρτηση $g := -\varphi_x + i\varphi_y$ είναι αναλυτική στο G . (1 μον.)

Λύση. Η f είναι αναλυτική στο G αν και μόνο αν η f (σαν συνάρτηση των πραγματικών μεταβλητών x, y) έχει συνεχείς μερικές παραγώγους στο G και ικανοποιεί τις εξισώσεις (συνθήκες) Cauchy-Riemann

$$f_x = -if_y \Leftrightarrow \begin{cases} u_x = v_y \\ u_y = -v_x \end{cases}.$$

Επειδή η φ είναι αρμονική στο G , η φ έχει συνεχείς μερικές παραγώγους 2ης τάξης στο G και ικανοποιεί την εξίσωση Laplace: $\varphi_{xx} + \varphi_{yy} = 0$. Επίσης είναι $\varphi_{xy} = \varphi_{yx}$.

Αν $U := -\varphi_x$ και $V := \varphi_y$, οι συναρτήσεις U, V έχουν συνεχείς μερικές παραγώγους στο G με

$$U_x - V_y = -\varphi_{xx} - \varphi_{yy} = 0 \quad \text{και} \quad U_y + V_x = -\varphi_{xy} + \varphi_{yx} = 0.$$

Επομένως οι U, V ικανοποιούν τις εξισώσεις (συνθήκες) Cauchy-Riemann και κατά συνέπεια η συνάρτηση $g = -\varphi_x + i\varphi_y = U + iV$ είναι αναλυτική στο G . ■

Θέμα 3. (α') Έστω $f : \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$, $f(z) = u(x, y) + iv(x, y)$, ακέραια συνάρτηση (αναλυτική σ' όλο το $\mathbb{C}$). Αν $\Im f(z) = v(x, y) > 0$ για κάθε $(x, y) \in \mathbb{R}^2$, χρησιμοποιώντας το θεώρημα Liouville ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο αποδείξτε ότι η f είναι σταθερή. (1 μον.)

(β') Διατυπώστε την "αρχή ελαχίστου" για ένα ανοικτό, συνεκτικό και φραγμένο υποσύνολο του $\mathbb{C}$.

Υπάρχει συνάρτηση f αναλυτική στο μοναδιαίο δίσκο $D(0, 1) = \{z \in \mathbb{C} : |z| < 1\}$, συνεχής στο κύκλο $|z| = 1$ και τέτοια ώστε

$$|f(z)| = e^{|z|} \text{ για κάθε } |z| \leq 1;$$

(1 μον.)

Λύση.

(α') 1ος τρόπος. Η συνάρτηση $g(z) := e^{if(z)}$ είναι ακέραια με

$$|g(z)| = |e^{if(z)}| = |e^{iu(x,y) - v(x,y)}| = e^{-v(x,y)} < e^0 = 1 \quad (v(x, y) > 0 \text{ για κάθε } (x, y) \in \mathbb{R}^2)$$

για κάθε $z \in \mathbb{C}$. Επομένως, από το θεώρημα Liouville η συνάρτηση g είναι σταθερή στο $\mathbb{C}$. Τότε και η $|g(z)| = e^{-v(x,y)}$ θα είναι σταθερή οπότε και η $\Im f(z) = v(x, y)$ είναι σταθερή. Άρα, από "βασικό παράδειγμα" και η συνάρτηση f θα είναι σταθερή στο $\mathbb{C}$.

2ος τρόπος. Αν $h := \frac{1}{i + f}$, τότε $h(z) \neq 0$ για κάθε $z \in \mathbb{C}$. Επειδή $\Im f = v > 0$, η h είναι ακέραια συνάρτηση. Πράγματι,

$$|i + f(z)| \geq \Im(i + f(z)) = 1 + v(x, y) > 1 \text{ για κάθε } z \in \mathbb{C}$$

οπότε $i + f(z) \neq 0$ για κάθε $z \in \mathbb{C}$. Επίσης για κάθε $z \in \mathbb{C}$ έχουμε

$$|h(z)| = \left| \frac{1}{i + f(z)} \right| = \frac{1}{\sqrt{u^2(x, y) + (1 + v(x, y))^2}} \leq \frac{1}{1 + v(x, y)} < 1,$$

δηλαδή η h είναι φραγμένη στο $\mathbb{C}$. Άρα, από το θεώρημα Liouville η h είναι σταθερή και κατά συνέπεια η f θα είναι σταθερή.

Σημείωση. Για την απόδειξη θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε και τη συνάρτηση

$$g := \frac{1}{\beta i + f} \text{ για κάποιο } \beta > 0.$$

(β') *Αρχή ελαχίστου*: Αν η συνάρτηση f είναι αναλυτική στο ανοικτό, συνεκτικό και φραγμένο σύνολο $G \subset \mathbb{C}$, συνεχής στο σύνορο ∂G του G και $f(z) \neq 0$ για κάθε $z \in G$, τότε η $|f|$ παίρνει την ελάχιστη τιμή της στο σύνορο ∂G του G εκτός και αν η f είναι σταθερή στο G .

Υποθέτουμε ότι υπάρχει συνάρτηση f αναλυτική στο μοναδιαίο δίσκο, συνεχής στο σύνορο $|z| = 1$ και τέτοια ώστε $|f(z)| = e^{|z|}$ για κάθε $|z| \leq 1$. Τότε η f δεν μηδενίζεται στο μοναδιαίο δίσκο. Επειδή για κάθε $|z| = 1$ είναι $|f(z)| = e^1 = e$ και $|f(0)| = e^0 = 1$, η $|f|$ δεν παίρνει την ελάχιστη τιμή της στο σύνορο $|z| = 1$. Επομένως από την αρχή ελαχίστου η f θα πρέπει να είναι σταθερή στο μοναδιαίο δίσκο. Όμως καμία σταθερή συνάρτηση δεν ικανοποιεί τη σχέση $|f(z)| = e^{|z|}$ για κάθε $|z| < 1$. Άτοπο. Άρα, δεν υπάρχει τέτοια συνάρτηση f .

■

Θέμα 4. (α') Έστω η συνάρτηση

$$f(z) = \frac{1}{(z-1)(z-3)^2}.$$

Να βρεθεί το ανάπτυγμα(η σειρά) Laurent της f με κέντρο το $z_0 = 1$ στο μεγαλύτερο δυνατό δακτύλιο που περιέχει το σημείο $2 - 2i$. (1 μον.)

(β') Διατυπώστε το θεώρημα Laurent για μία αναλυτική συνάρτηση f στο δακτύλιο

$$\Delta = \{z \in \mathbb{C} : R_1 < |z| < R_2\}, 0 \leq R_1 < R_2 \leq \infty, \text{ με κέντρο το } z_0 = 0.$$

Έστω $\sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n z^n$ και $\sum_{n=-\infty}^{\infty} d_n z^n$ τα αναπτύγματα(οι σειρές) Laurent της $f(z) = \frac{1}{\sin \pi z}$ στους δακτυλίους $\Delta_1 : 0 < |z| < 1$ και $\Delta_2 : 1 < |z| < 2$, αντίστοιχα. Χρησιμοποιώντας το θεώρημα Laurent και το θεώρημα ολοκληρωτικών υπολοίπων, αποδείξτε ότι

$$d_n = c_n \text{ για κάθε άρτιο αριθμό } n.$$

(1,5 μον.)

Λύση.

(α') Έχουμε τους δακτυλίους $\Delta_1 : 0 < |z-1| < 2$ και $\Delta_2 : |z-1| > 2$. Το σημείο $2 - 2i$ ανήκει στο δακτύλιο Δ_2 . Παραγωγίζοντας τη γεωμετρική σειρά $1/(1-w) = \sum_{n=0}^{\infty} w^n$, $|w| < 1$, έχουμε

$$\frac{1}{(1-w)^2} = \sum_{n=1}^{\infty} n w^{n-1}, \quad |w| < 1.$$

Επομένως,

$$\begin{aligned} f(z) &= \frac{1}{(z-1)[(z-1)-2]^2} \\ &= \frac{1}{(z-1)^3 [1 - 2/(z-1)]^2} \\ &= \frac{1}{(z-1)^3} \sum_{n=1}^{\infty} n \left(\frac{2}{z-1}\right)^{n-1} && (|2/(z-1)| < 1 \Leftrightarrow |z-1| > 2) \\ &= \sum_{n=1}^{\infty} n 2^{n-1} \frac{1}{(z-1)^{n+2}} \\ &= \sum_{n=3}^{\infty} (n-2) 2^{n-3} \frac{1}{(z-1)^n}. \end{aligned}$$

Ο μεγαλύτερος δακτύλιος στον οποίο το παραπάνω ανάπτυγμα Laurent της f ισχύει είναι ο $\Delta_2 : |z-1| > 2$.

(β') Η αναλυτική συνάρτηση f στο δακτύλιο Δ αναπτύσσεται κατά μοναδικό τρόπο στη μορφή

$$f(z) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} a_n z^n \text{ για κάθε } z \in \Delta,$$

όπου η σειρά συγκλίνει απόλυτα στο Δ και ομοιόμορφα σε συμπαγή υποσύνολα του Δ . Οι συντελεστές a_n δίνονται από τον τύπο

$$a_n = \frac{1}{2\pi i} \oint_{|z|=\rho} \frac{f(z)}{z^{n+1}} dz,$$

όπου ο κύκλος $|z| = \rho$ με κέντρο 0, ακτίνα ρ , $R_1 < \rho < R_2$ και θετική φορά διαγραφής ανήκει στο δακτύλιο Δ .

(i) $\Delta_1 : 0 < |z| < 1$. Είναι

$$\frac{1}{\sin \pi z} = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n z^n \text{ για κάθε } z \in \Delta_1,$$

όπου

$$c_n = \frac{1}{2\pi i} \oint_{|z|=\rho_1} \frac{1}{z^{n+1} \sin \pi z} dz \text{ με } 0 < \rho_1 < 1.$$

Το 0 είναι το μοναδικό μεμονωμένο ανώμαλο σημείο της $g(z) = 1/z^{n+1} \sin \pi z$ στο εσωτερικό του κύκλου $|z| = \rho_1$. Από το θεώρημα ολοκληρωτικών υπολοίπων έχουμε

$$c_n = \text{Res} \left(\frac{1}{z^{n+1} \sin \pi z}, 0 \right).$$

(ii) $\Delta_2 : 1 < |z| < 2$. Είναι

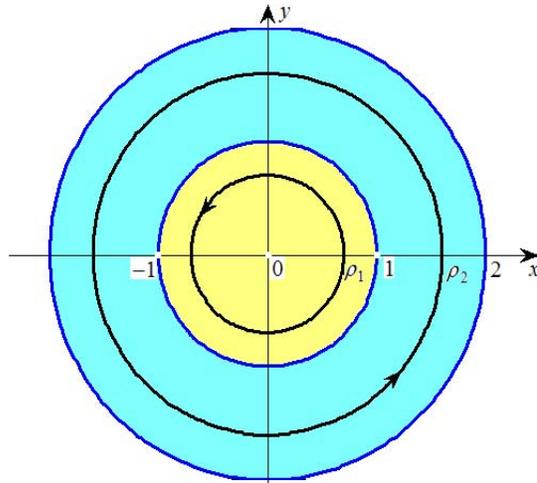
$$\frac{1}{\sin \pi z} = \sum_{n=-\infty}^{\infty} d_n z^n \text{ για κάθε } z \in \Delta_2,$$

όπου

$$d_n = \frac{1}{2\pi i} \oint_{|z|=\rho_2} \frac{1}{z^{n+1} \sin \pi z} dz \text{ με } 1 < \rho_2 < 2.$$

Τα 0, ± 1 είναι μεμονωμένα ανώμαλα σημεία της $g(z) = 1/z^{n+1} \sin \pi z$ στο εσωτερικό του κύκλου $|z| = \rho_2$. Τα σημεία ± 1 είναι απλοί πόλοι της g . Από το θεώρημα ολοκληρωτικών υπολοίπων έχουμε

$$d_n = \text{Res} \left(\frac{1}{z^{n+1} \sin \pi z}, -1 \right) + \text{Res} \left(\frac{1}{z^{n+1} \sin \pi z}, 0 \right) + \text{Res} \left(\frac{1}{z^{n+1} \sin \pi z}, 1 \right).$$

Επομένως

$$\begin{aligned}
 d_n - c_n &= \operatorname{Res} \left(\frac{z^{-n-1}}{\sin \pi z}, -1 \right) + \operatorname{Res} \left(\frac{z^{-n-1}}{\sin \pi z}, 1 \right) \\
 &= \frac{z^{-n-1}}{(\sin \pi z)'} \Big|_{z=-1} + \frac{z^{-n-1}}{(\sin \pi z)'} \Big|_{z=1} \\
 &= \frac{(-1)^{-n-1}}{\pi \cos(-\pi)} + \frac{1}{\pi \cos \pi} \\
 &= -\frac{1}{\pi} \left((-1)^{-n-1} + 1 \right) \\
 &= 0. \qquad \qquad \qquad (\text{αν } n \text{ άρτιος})
 \end{aligned}$$

■

Θέμα 5. (α') Αν $z_0 \in \mathbb{C}$ και $R > 0$, υποθέτουμε ότι η συνάρτηση f είναι αναλυτική στο διάτρητο δίσκο

$$\Delta : 0 < |z - z_0| < R$$

και δεν είναι αναλυτική στο z_0 . Αν $f(z) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} a_n (z - z_0)^n$ είναι το ανάπτυγμα(η σειρά) Laurent της f με κέντρο το z_0 στο διάτρητο δίσκο Δ , τότε το z_0 είναι ουσιώδες ανώμαλο σημείο της f ; Δώστε μία ικανή και αναγκαία συνθήκη για να είναι το z_0 ουσιώδες ανώμαλο σημείο της f . (0,5 μον.)

(β') Έστω η συνάρτηση $g(z) = z^2 \sin(1/z)$, $z \neq 0$. Υπολογίστε τα όρια $\lim_{n \rightarrow \infty} g(z_n)$ και $\lim_{n \rightarrow \infty} g(\zeta_n)$, όπου $z_n = i/n$ και $\zeta_n = 1/n$, $n \in \mathbb{N}$. Υπάρχει το όριο $\lim_{z \rightarrow 0} g(z)$; Τι είδους μεμονωμένο ανώμαλο σημείο της g είναι το 0; Υπολογίστε το $\operatorname{Res}(g, 0)$. (1 μον.)

Λύση.

(α') Το z_0 είναι ουσιώδες ανώμαλο σημείο της f , αν στο ανάπτυγμα(στη σειρά) Laurent

$$f(z) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} a_n (z - z_0)^n$$

της f στο διάτρητο δίσκο $\Delta : 0 < |z - z_0| < R$ είναι $a_n \neq 0$ για άπειρα το πλήθος $n < 0$.

Το z_0 είναι ουσιώδες ανώμαλο σημείο της f

$\Leftrightarrow$ Το $\lim_{z \rightarrow z_0} f(z)$ δεν υπάρχει και δεν ισούται με ∞ (δηλαδή $\lim_{z \rightarrow z_0} |f(z)| \neq \infty$)

$\Leftrightarrow$ Η f δεν είναι φραγμένη σε διάτρητη περιοχή του z_0 και $\lim_{z \rightarrow z_0} |f(z)| \neq \infty$.

(β') Είναι $\lim_{n \rightarrow \infty} z_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \zeta_n = 0$. Επειδή $\sin z = \frac{1}{2i}(e^{in} - e^{-in})$, είναι

$$g(z_n) = -\frac{1}{n^2} \sin\left(\frac{n}{i}\right) = i \frac{e^n - e^{-n}}{2n^2} \quad \text{και} \quad g(\zeta_n) = \frac{\sin n}{n^2}.$$

Επομένως,

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} g(z_n) &= i \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^n - e^{-n}}{2n^2} \\ &= i \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^n + e^{-n}}{4n} && \text{(κανόνας L'Hôpital)} \\ &= i \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{e^n - e^{-n}}{4} && \text{(κανόνας L'Hôpital)} \\ &= \infty \end{aligned}$$

και $\lim_{n \rightarrow \infty} g(\zeta_n) = 0$. Άρα το $\lim_{z \rightarrow 0} g(z)$ δεν υπάρχει και δεν ισούται με ∞ . Κατά συνέπεια το 0 είναι ουσιώδες ανώμαλο σημείο της g .

Επειδή

$$g(z) = z^2 \sin \frac{1}{z} = z^2 \left(z - \frac{1}{3!z^3} + \frac{1}{5!z^5} - \dots \right) = z^3 - \frac{1}{3!z} + \frac{1}{5!z^3} - \dots,$$

$$\text{είναι } \text{Res}(g, 0) = -\frac{1}{3!} = -\frac{1}{6}.$$

■

Θέμα 6. (α') Αν η μιγαδική συνάρτηση f είναι αναλυτική πάνω και στο εσωτερικό του μοναδιαίου κύκλου $|z| = 1$, αποδείξτε ότι

$$\oint_{|z|=1} \overline{f(z)} dz = 2\pi i \cdot \overline{f'(0)}.$$

(1,2 μον.)

(β') Χρησιμοποιώντας μιγαδική ολοκλήρωση να υπολογιστεί το ολοκλήρωμα

$$\int_0^{2\pi} \frac{1}{\sqrt{10} + \cos t} dt.$$

(1,3 μον.)

Λύση. Η εξίσωση του μοναδιαίου κύκλου $|z| = 1$ είναι $z = e^{it}$, $0 \leq t \leq 2\pi$, με $dz = ie^{it} dt = iz dt$.

(α') Είναι

$$\begin{aligned}
 \oint_{|z|=1} \overline{f(z)} dz &= \int_0^{2\pi} \overline{f(e^{it})} i e^{it} dt \\
 &= - \int_0^{2\pi} \overline{f(e^{it}) i e^{-it}} dt \\
 &= - \overline{\left(\int_0^{2\pi} f(e^{it}) i e^{-it} dt \right)} \\
 &= - \overline{\left(\int_0^{2\pi} \frac{f(e^{it})}{e^{2it}} i e^{it} dt \right)} \\
 &= - \overline{\left(\oint_{|z|=1} \frac{f(z)}{z^2} dz \right)} \\
 &= 2\pi i \overline{\left(\frac{1}{2\pi i} \oint_{|z|=1} \frac{f(z)}{z^2} dz \right)} \\
 &= 2\pi i \cdot \overline{f'(0)}. \quad (\text{ολοκληρωτικός τύπος Cauchy για παραγώγους})
 \end{aligned}$$

(β') Επειδή $\cos t = \frac{1}{2}(e^{it} + e^{-it}) = \frac{1}{2}(z + z^{-1})$ και $dt = (1/iz)dz$, έχουμε

$$\begin{aligned}
 \int_0^{2\pi} \frac{1}{\sqrt{10} + \cos t} dt &= \oint_{|z|=1} \frac{1}{\sqrt{10} + \frac{1}{2}(z + z^{-1})} \frac{1}{iz} dz \\
 &= \frac{2}{i} \oint_{|z|=1} \frac{1}{z^2 + 2\sqrt{10}z + 1} dz \\
 &= \frac{2}{i} \oint_{|z|=1} \frac{1}{(z + \sqrt{10} - 3)(z + \sqrt{10} + 3)} dz.
 \end{aligned}$$

Τα σημεία $-\sqrt{10} \pm 3$ είναι απλοί πόλοι της $f(z) = 1/(z + \sqrt{10} - 3)(z + \sqrt{10} + 3)$. Επειδή μόνο το σημείο $-\sqrt{10} + 3$ βρίσκεται στο εσωτερικό του μοναδιαίου κύκλου $|z| = 1$, από το θεώρημα ολοκληρωτικών υπολοίπων έχουμε

$$\begin{aligned}
 \int_0^{2\pi} \frac{1}{\sqrt{5} + \cos t} dt &= \frac{2}{i} 2\pi i \cdot \text{Res}(f, -\sqrt{10} + 3) \\
 &= 4\pi \lim_{z \rightarrow -\sqrt{10} + 3} (z + \sqrt{10} - 3) \frac{1}{(z + \sqrt{10} - 3)(z + \sqrt{10} + 3)} \\
 &= 4\pi \cdot \frac{1}{6} = \frac{2\pi}{3}.
 \end{aligned}$$

■

Συμβολισμός : $\Im f(z) = \text{Im } f(z)$

Σημείωση : Αν το $z_0 \in \mathbb{C}$ είναι πόλος τάξης $k \in \mathbb{N}$ της συνάρτησης f , το ολοκληρωτικό υπόλοιπο της f στο z_0 δίνεται από τον τύπο

$$\text{Res}(f, z_0) = \frac{1}{(k-1)!} \lim_{z \rightarrow z_0} [(z - z_0)^k f(z)]^{(k-1)}.$$

Διάρκεια εξέτασης: 3 ώρες